

ПРАВОВІ АСПЕКТИ ВИЗНАЧЕННЯ «СУБ'ЄКТА» В ПОРУШЕННЯХ ПОРЯДКУ ПОДАВАННЯ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ПОЛІТИЧНИХ ПАРТІЙ

Мета. *Мета статті – по-перше, здійснити огляд структури та положення статті 212²¹ Кодексу України про адміністративні правопорушення як норми національного законодавства, що передбачає відповідальність за Порухення порядку подавання фінансового звіту про надходження і використання коштів виборчого фонду, звіту політичної партії про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру; по-друге, вивчити сталу судову практику національних судів із розгляду справ зазначеної категорії адміністративного правопорушення, як якісного, так і кількісного показника на предмет їх дотримання та врахування існуючих стандартів Європейського суду з прав людини, що пов'язані з правом на справедливий суд та невідворотністю відповідальності; по-третє, визначити проблему та напрацювати можливі шляхи її вирішення.*

Методи. *Методологія дослідження представлена низкою загальних, філософських і спеціальних методів, серед яких: діалектичний, компаративістський, аналізу та синтезу та ін. Теоретичною основою дослідження стали положення національного законодавства, наявна судова практика національних судів, теоретичні напрацювання українських науковців. Комплексний підхід у застосуванні методів наукового пізнання забезпечив логічний виклад цього матеріалу, достовірність статистичних даних та обґрунтованість отриманих висновків.*

Результати. *На підставі здійсненого аналізу та узагальнення чинних положень національних правових актів та сталої судової практики по справах про адміністративні правопорушення встановити проблему «різного тлумачення» положення зазначеної норми законодавства.*

Висновки. *За результатами цього дослідження можна дійти висновків щодо необхідності внесення змін до положень ст. 212²¹ Кодексу України про адміністративні правопорушення, а саме: чіткого визначення суб'єктів правопорушення, як то керівника політичної партії та/або уповноваженої особи, відповідальної за формування Звіту політичної партії та внесення його до Реєстру, так і розпорядника виборчих фондів чи фондів референдумів.*

Ключові слова: *норми національного законодавства, судові рішення у справах про притягнення до адміністративної відповідальності.*

Курицький Роман,
аспірант кафедри
правосуддя та філософії
Сумського національного
аграрного університету
<https://orcid.org/0009-0004-7212-9927>
Roman-kurickii@ukr.net

1. Вступ

В Україні (станом на кінець 2024 р.) офіційно зареєстровано близько 370 політичних партій (відповідно до даних реєстрів Міністерства юстиції України), водночас не більше 270 політичних партій, які здійснюють свою діяльність. Відповідно до положень п. 5 ст. 17 Закону України «Про політичні партії в Україні» (2001), «політична партія щоквартально, не пізніше ніж на сороковий день після закінчення звітного кварталу, зобов'язана подати до Національного агентства з питань запобігання корупції звіт про майно,

доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру (у тому числі її місцевих організацій, які у встановленому порядку набули статусу юридичної особи) шляхом його заповнення на офіційному вебсайті Національного агентства з питань запобігання корупції».

На актуальність дослідження питання ефективного державного контролю за діяльністю політичних партій із боку Національного агентства з питань запобігання корупції (далі – НАЗК) впливає те, що в Україні в кінці 2023 р. після тривалої паузи (понад 3 роки) було поновлено обов'язок політичних партій подавати свої звіти про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру політичних партій, а отже, можливе збільшення кількості як складених адміністративних протоколів із боку НАЗК, так і збільшення кількості розгляду справ зазначеної категорії національними судами.

Відповідно до положень ст. 255 Кодексу України про адміністративні правопорушення (1984) (далі – КУпАП), державними органами (посадовими особами), що складають протоколи про допущені адміністративні правопорушення, відповідальність за які передбачене положеннями ст. 212²¹ КУпАП (суб'єктами), є НАЗК та Центральна виборча комісія (далі – ЦВК) у частині своїх повноважень.

Відповідно до статистичних даних НАЗК, за встановлені порушення відповідальність за які передбачені положенням ст. 212²¹ КУпАП, складено та направлено до судів 1 178 протоколів з яких: за 2016 р. – 105; за 2017 р. – 170; за 2018 р. – 174; за 2019 р. – 272; за 2020 р. – 250; за 2021 р. – 125; за 2022 та 2023 рр. не склалися через призупинення обов'язку політичних партій подавати свої звіти про майно, доходи, витрати та зобов'язання фінансового характеру до НАЗК (відповідно до положень пункту 5 розділу IV «Заключні положення» Закону України «Про політичні партії в Україні», 2001), Постанови Кабінету Міністрів України від 09.12.2020 № 1236 «Про встановлення карантину та запровадження обмежувальних протиепідемічних заходів з метою запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2» (зі змінами)); за I–III квартали 2024 р. – 82.

Під час ознайомлення з результатом розгляду суддями національних судів справ про адміністративне правопорушення за матеріалами, складеними НАЗК, можна дійти висновку щодо різного тлумачення положення ст. 212²¹ КУпАП. Так, існують ухвалені рішення суддями про закриття проваджень про адміністративне правопорушення відносно керівників політичних партій у зв'язку з відсутністю у їхніх діях складу адміністративного правопорушення, що становить близько 40% від загальної кількості ухвалених рішень зазначеної категорії справ, що є свідченням існування проблеми (прогалини) в нормі.

У зв'язку з тим, що тематика правовідносин, викладених у положенні ст. 212²¹ КУпАП, є досить вузькою, на жаль, наукових досліджень у галузі адміністративного права, присвячених зазначеній темі, сьогодні бракує.

Водночас необхідно зазначити, що розгляд тематики, пов'язаної як із положенням ст. 212²¹ КУпАП, так і практичним її застосуванням, здійснив

к.ю.н. П. В. Романюк, що знайшло своє відображення у розробленому науково-практичному посібнику для суддів «Розгляд судами справ щодо порушень правил фінансування політичних партій та виборчих кампаній» за редакцією к.ю.н. М.І. Цуркана (Романюк, 2021).

2. Методологія

Вивчення предмета та досягнення мети дослідження забезпечені завдяки реалізації низки загальних, філософських і спеціальних методів, серед яких: діалектичний, компаративістський, аналізу та синтезу та ін. Теоретична основа цього дослідження представлена передусім положеннями національного законодавства та сталою судовою практикою національних судів, теоретичними напрацюваннями українських науковців-правників. Комплексний підхід у застосуванні методів наукового пізнання забезпечив логічний виклад матеріалу, достовірність та обґрунтованість отриманих висновків.

3. Проблема норми: теорія та практика

Так, під час ознайомлення з положеннями диспозиції і санкції самої ст. 212²¹ КУпАП «Порушення порядку подання фінансового звіту про надходження і використання коштів виборчого фонду, звіту партії про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру» не містить у собі чіткого визначення поняття суб'єкта юридичної відповідальності (тобто положення статті у чинній редакції на практиці) призводить до різного тлумачення і не дає однозначної відповіді на одне з головних питань: хто саме має нести відповідальність за допущені порушення, чи це юридична особа (політична партія), чи це посадова особа політичної партії (керівник політичної партії або інша уповноважена особа, що, своєю чергою, сприяє не лише її різному тлумаченню (трактуванню), а й винесенню національними судами України рішень, які подекуди навіть суперечать одні одним.

Аналіз національного законодавства та узагальненої судової практики справ із притягнення винних осіб до відповідальності за вчинення адміністративних правопорушень, передбачених ст. 212²¹ КУпАП, інформує нас про існування проблематики щодо:

- 1) системності, повноти та юридичної коректності визначення на законодавчому рівні підстав настання такої відповідальності;
- 2) відповідності застосування стягнень принципам справедливості, співмірності (пропорційності) та індивідуалізації.

Санкції, що передбачені в положенні КУпАП, ґрунтуються на принципі невідворотності відповідальності для особи, що їх учинила, оскільки санкція одночасно виконує як мінімум дві функції: функцію стримування, тобто працює як запобіжник учиненню нових правопорушень як самим правопорушником, так і іншими особами, та виховну функцію, тобто має бути співмірною вчиненому правопорушенню (пропорційною та справедливою), метою якої є виховання особи, яка вчинила адміністративне правопорушення, у дусі поваги до правил співжиття у суспільстві та додержання норм та правил, установлених законами України.

Під час ознайомлення з положеннями національного законодавства, а саме статей 9, 12, 13, 14, 15, 16 та ч. 1 ст. 27 КУпАП, можна пересвідчитися, що зазначені норми містять точне визначення суб'єктів у справах про адміністративні правопорушення, до яких можна віднести фізичних осіб (громадян України, іноземців та осіб без громадянства), посадових осіб та юридичних осіб (публічного та приватного права), та водночас визначають поняття адміністративного правопорушення (проступку) як протиправну, винну (умисну або необережну) дію чи бездіяльність, яка посягає на громадський порядок, власність, права і свободи громадян, на встановлений порядок управління і за яку законом передбачено адміністративну відповідальність.

Існування зазначеної проблематики підтверджується також тим, що Антикорупційною стратегією на 2021–2025 рр., затвердженою Законом України від 20.06.2022 № 2322-IX, та Державною антикорупційною програмою на 2023–2025 рр., затвердженою Постановою Кабінету Міністрів України від 04.03.2023 № 220, заплановано здійснення низки заходів, спрямованих на покращення здатності забезпечити досягнення мети адміністративного стягнення по справах про адміністративні правопорушення за ст. 212²¹ КУпАП (зокрема, з проведення аналізу та підготовки висновку та пропозицій) із системного вдосконалення відповідної адміністративно-правової норми, та передбаченою нею розмірів стягнення, а також щодо правильного та однакового застосування відповідного законодавства національними судами.

Зі сталої практики складання протоколів про адміністративні правопорушення вбачається, що НАЗК їх складає виключно на керівників політичних партій та/або уповноважених осіб. Водночас відсутність чіткого визначення «суб'єкта правопорушення» у ст. 212²¹ КУпАП дає привід для суддів національних судів під час винесення рішення використовувати суперечливість правої позиції норми, а отже, виносити рішення з діаметрально протилежними висновками, що, серед іншого, несе в собі й корупційний ризик.

Якщо слідувати Рекомендаціям СМ/Рес (2010) 12 Комітету міністрів Ради Європи державам-членам щодо суддів: незалежність, ефективність та обов'язки, ухваленим 17.11.2010, у яких зазначено, що судді повинні розглядати кожну справу з належною ретельністю та впродовж розумного строку, то за відсутності чітко визначеного суб'єкта правопорушення змушує суддів під час розгляду справи прибігати до тлумачення закону, а отже, оцінювання фактів та доказів, що здійснюється суддями під час розгляду справи, не повинно бути приводом для притягнення до відповідальності самого судді за винятком установлення випадків злочинного наміру або грубої недбалості з їхнього боку (пп. 62, 66).

Разом із тим необхідно зазначити, що хоча у диспозиції та санкції самої ст. 212²¹ КУпАП не визначено, що суб'єктом відповідальності за цією нормою є саме юридична особа (політична партія), водночас саме на політичну партію, згідно з положеннями ст. 17 Закону України «Про політичні партії в Україні» (далі – Закон про ПП), покладено обов'язок щоквартально подавати до НАЗК

відповідні звіти про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру (далі – Звіти), де прямо зазначено, що такі звіти подаються за підписом керівника політичної партії.

Окрім того, треба відзначити, що з 11 травня 2021 р. в Україні введено в промислову експлуатацію Єдиний державний реєстр звітності політичних партій про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру (далі – Реєстр) та прийнято відповідний Порядок формування та ведення Єдиного державного реєстру звітності політичних партій про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру, затверджений Наказом Національного агентства з питань запобігання корупції від 19.02.2021 № 102/21 та зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 15.04.2021 за № 508/36130, яким, серед іншого, передбачено *обов'язок політичних партій подавати звіти в електронному вигляді, що передбачає направлення такого звіту за використанням електронного цифрового підпису безпосередньо керівника такої політичної партії чи особи, яку уповноважено в установленому порядку на подання Звіту (далі – уповноважена особа).*

Відповідно до ч. 4 ст. 89 Цивільного кодексу України (2003) (далі – ЦКУ), відомості про органи управління разом з іншою інформацією вносяться до Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань (далі – ЄДРПОУ).

Положеннями п. 13 ч. 2 ст. 9 Закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань» (2003) передбачено, зокрема, що «в ЄДРПОУ містяться відомості про керівника юридичної особи та про інших осіб (за наявності), які можуть учиняти дії від імені юридичної особи, у тому числі підписувати договори, подавати документи для державної реєстрації тощо».

Водночас положення ч. 2 ст. 207 ЦКУ передбачає, що правочин, який учиняє юридична особа, підписується особами, уповноваженими на це її установчими документами, довіреністю, законом або іншими актами цивільного законодавства та скріплюється печаткою.

Ураховуючи положення вищезазначених норм, можна дійти висновку, що дії особи, яка відповідно до установчих документів юридичної особи чи закону виступає від її імені, у відносинах із третіми особами розглядаються як дії самої юридичної особи, а також те, що така особа цими діями підпадає під відповідальність згідно з вимогами чинного законодавства, зокрема адміністративну, кримінальну та матеріальну (цивільно-правову).

Таким чином, можна дійти висновку, що керівник політичної партії не тільки керує поточною діяльністю партії, а й представляє цю політичну партію (юридичну особу) у відносинах з органами державної влади та місцевого самоврядування, у тому числі шляхом підписання документів від її імені.

Окрім того, ст. 17 Закону про ПП установлює обов'язок НАЗК у разі виявлення під час проведення перевірки звіту партії про майно, доходи, витрати і зобов'язання

фінансового характеру або під час перевірки інформації про порушення законодавства у сфері фінансування політичних партій чи встановлення ознак порушень із боку партій вимог законодавства, які є підставами для притягнення до одного з видів відповідальності (адміністративної, кримінальної чи іншої передбаченої законом), у п'ятиденний строк зі дня виявлення таких порушень (ознак) має вжити вичерпних заходів та письмово повідомляти про це компетентні органи (їхніх посадових осіб), уповноважених забезпечити притягнення осіб, які вчинили порушення вимог законодавства, до передбаченої законом відповідальності та відповідно надсилає таким органам (їхнім посадовим особам) матеріали, що підтверджують факт учинення відповідного правопорушення, або в межах своїх повноважень забезпечує притягнення відповідних осіб до такої відповідальності.

Таким чином, можна дійти висновку, що у разі встановлення НАЗК ознак порушення вимог Закону про ПП, у тому числі й у частині порушень порядку подання звіту політичної партії про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру, адміністративну відповідальність за ст. 212²¹ КУпАП повинна нести не політична партія як юридична особа, а саме керівник як посадова особа партії (юридичної особи).

Окрім викладеної вище позиції, положення ст. 19 Закону про ПП узагалі визначає виключний перелік заходів, які можуть уживатися до політичних партій у разі порушення ними цього та інших законів України.

Згідно з указаною нормою, до політичної партії за порушення вимог Закону про ПП не можуть застосовуватися штрафні санкції, у тому числі штраф як грошове стягнення, водночас відповідно до вимог ст. 27 КУпАП, накладається на громадян, посадових та юридичних осіб за адміністративні правопорушення у випадках і розмірі, встановлених КУпАП та іншими законами України, та можуть вживатися лише такі заходи, як попередження про недопущення незаконної діяльності та заборона діяльності політичної партії як виключний захід.

Аналіз прийнятих судами рішень (судової практики) за останні п'ять років лише підтверджує, що проблема «невизначеності «суб'єкта» набула систематичного характеру і потребує нагального врегулювання.

4. Висновки

Отже, під час розбудови України як правової держави та з метою дотримання принципів, що сповідаються Європейським судом з прав людини, зокрема принципу невідворотності адміністративної відповідальності (який полягає у тому, що в ідеалі кожна особа, яка вчинила правопорушення, повинна понести кару у вигляді адміністративних стягнень), є необхідність у внесенні безпосередньо змін до положень ст. 212²¹ КУпАП, а саме: чіткого визначення суб'єктів правопорушення (керівника політичної партії та/або уповноваженої особи, відповідальної за формування Звіту політичної партії та внесення його до Реєстру, і розпорядників виборчих фондів), а враховуючи ухвалення у 2021 р. Закону України «Про всеукраїнський референдум», постала необхідність у внесенні

доповнення положення ст. 212²¹ КУпАП ще одного суб'єкта правопорушення – розпорядника фонду всеукраїнського референдуму, а враховуючи напрацювання проєкту закону «Про місцеві референдуми», доцільно визначити суб'єкта правопорушення – розпорядників фондів референдумів.

Водночас диспозиція ст. 212²¹ КУпАП містить у собі два склади різних за своєю суттю правопорушення: порушення встановленого порядку та порушення строків подання фінансового звіту (політичних партій, розпорядників виборчих фондів та розпорядників фондів референдумів).

Ураховуючи принцип співмірності відповідальності під час прийняття рішення щодо необхідності внесення змін до положень ст. 212²¹ КУпАП, було б доцільно передбачити різний розмір санкцій за вчинення різного за своєю суттю складу адміністративного правопорушення, в окремих частинах зазначеної норми, а саме: в одній – за неподання або з порушенням строків подання фінансового звіту визначених Законом та вимог відповідного порядку, та другій – за допущені порушення, встановлені вимогами щодо оформлення фінансового Звіту (політичної партії, розпорядників виборчих фондів та розпорядників фондів референдумів (повноти та достовірності такої інформації, що міститься у таких звітах)).

Список використаних джерел:

1. Кодекс України про адміністративні правопорушення (статті 1 – 212-24) : Кодекс України від 07.12.1984 № 8073-X, станом на 19 груд. 2024 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#Text>
2. Про засади державної антикорупційної політики на 2021–2025 роки : Закон України від 20.06.2022 № 2322-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2322-20#Text>
3. Про затвердження Державної антикорупційної програми на 2023–2025 роки : Постанова Кабінету Міністрів України від 04.03.2023 № 220, станом на 6 листоп. 2024 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/220-2023-п#Text>
4. Рекомендація CM/Rec (2010) 12 Комітету Міністрів Ради Європи державам-членам щодо суддів: незалежність, ефективність та обов'язки від 17.11.2010 № (2010)12. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_a38#Text
5. Про політичні партії в Україні : Закон України від 05.04.2001 № 2365-III, станом на 19 груд. 2024 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2365-14#Text>
6. Порядок формування та ведення Єдиного державного реєстру звітності політичних партій про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру : Наказ Нац. агентства з питань запобігання корупції від 19.02.2021 № 102/21. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0508-21#Text>
7. Цивільний кодекс України : Кодекс України від 16.01.2003 № 435-IV, станом на 3 верес. 2024 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>
8. Розгляд судами справ щодо порушень правил фінансування політичних партій та виборчих кампаній : навчальний посібник. Київ : Аванпост-Прим, 2022. 208 с URL: <https://doi.org/chrome-extension://efaidnbmnnnibpccglclefindmkaj/https://www.ifesukraine.org/wp-content/uploads/2021/06/IFES-Ukraine-Overview-of-court-practice-on-administrative-and-criminal-cases-related-to-PF-violations-d1-2021-06-16-Ukr-Web.pdf>
9. Про всеукраїнський референдум : Закон України від 26.01.2021 № 1135-IX, станом на 31 берез. 2023 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1135-20#Text>

References:

1. Verkhovna Rada of Ukraine. (1984). Code of Ukraine on Administrative Offenses (Articles 1 – 212-24); Code of Ukraine of December 7, 1984, No. 8073-X: as of December 19, 2024. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#Text>
2. Verkhovna Rada of Ukraine. (2022). On the principles of state anti-corruption policy for 2021–2025: Law of Ukraine of June 20, 2022, No. 2322-IX. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2322-20#Text>
3. Cabinet of Ministers of Ukraine. (2023). On the approval of the State Anti-Corruption Program for 2023–2025: Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine of March 4, 2023, No. 220: as of November 6, 2024. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/220-2023-%D0%BF#Text>
4. Council of Europe. (2010). Recommendation CM/Rec (2010) 12 of the Committee of Ministers of the Council of Europe to member states on judges: independence, efficiency, and responsibilities: Recommendation of the Council of Europe of November 17, 2010, No. (2010)12. Retrieved from: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_a38#Text
5. Verkhovna Rada of Ukraine. (2001). On political parties in Ukraine: Law of Ukraine of April 5, 2001, No. 2365-III: as of December 19, 2024. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2365-14#Text>
6. National Agency on Corruption Prevention. (2021). Procedure for the formation and maintenance of the Unified State Register of Reports of Political Parties on Property, Income, Expenses, and Financial Liabilities: Order of the National Agency on Corruption Prevention of February 19, 2021, No. 102/21. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0508-21#Text>
7. Verkhovna Rada of Ukraine. (2003). Civil Code of Ukraine: Code of Ukraine of January 16, 2003, No. 435-IV: as of September 3, 2024. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>
8. Avanpost-Prim Publishing House. (2022). Consideration of cases by courts regarding violations of the rules on financing political parties and election campaigns: textbook. Kyiv: Avanpost-Prim Publishing House. Retrieved from: <https://doi.org/chrome-extension://efaidnbmnnpbpcajpcgklcfindmkaj/https://www.ifesukraine.org/wp-content/uploads/2021/06/IFES-Ukraine-Overview-of-court-practice-on-administrative-and-criminal-cases-related-to-PF-violations-d1-2021-06-16-Ukr-Web.pdf>
9. Verkhovna Rada of Ukraine. (2021). On the all-Ukrainian referendum: Law of Ukraine of January 26, 2021, No. 1135-IX: as of March 31, 2023. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1135-20#Text>

LEGAL ASPECTS OF THE DEFINITION OF “SUBJECT” IN VIOLATION OF THE PROCEDURE FOR FILING FINANCIAL STATEMENTS OF POLITICAL PARTIES

Roman Kuritskyi,

Postgraduate Student at the Department of Justice and Philosophy

Sumy National Agrarian University

<https://orcid.org/0009-0004-7212-9927>

Roman-kurickii@ukr.net

Purpose. *The purpose of this article was, firstly, to review the structure and provisions of Article 212²¹ of the Code of Ukraine on Administrative Offenses, as a norm of national legislation, which provides for liability for violation of the procedure for submitting a financial report on the receipt and use of election funds, a report of a political party on property, income, expenses and financial obligations; Secondly, to study the stable judicial practice of national courts to consider cases of this category of administrative offense, both qualitative and quantitative, for their compliance and taking into account the existing standards of the European Court of Human Rights related to the right to a fair trial and the inevitability of responsibility; thirdly, to identify the problem, and to work out possible ways to solve it.*

Methods. *The research methodology is personified by a number of general, philosophical and special methods, including: dialectical, comparative, analysis and synthesis, etc. The theoretical basis of the study was the provisions of national legislation, the existing jurisprudence of national courts, and the theoretical achievements of Ukrainian scientists. An integrated approach in the application of methods of scientific knowledge provided a logical presentation of this material, the reliability of statistical data and the validity of the findings.*

Results. *On the basis of a feasible analysis and generalization of the current provisions of national legal acts and sustainable judicial practice in cases of administrative offenses, to establish the problem of «different interpretation» of the provisions of this norm of legislation.*

Conclusions. *Based on the results of this study, conclusions can be drawn about the need to amend the provisions of Article 212²¹ of the Code of Ukraine on Administrative Offenses, namely: a clear definition of the subjects of the offense, such as the head of a political party and/or the authorized person responsible for the formation of the Report of a political party and its inclusion in the Register and the manager of election funds or referendum funds.*

Key words: *norms of national legislation, court decisions in cases of bringing to administrative responsibility.*